

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Anul sfânt

In parohiile eparhiei române unite a Gherlei *)

de Dr. VIRGIL BĂLIBANU.

În Nr. 5 dela 29 Ianuarie c. al „Unirii“, în articolul: „O propunere în legătură cu mișcările noastre spre mai bine“, d. Omicron, vorbind despre folosul sfintelor misiuni la sate, scrie între altele următoarele: „Anul trecut, din prilejul jubileului, s'au impus în dieceza Gherlei misiuni în fiecare parohie și filie. Ce s'a făcut? Aproape nimic, și asta din lipsa de interes a preoților și din cauza unui detestabil egoism“.

Nu știu, dacă răutatea, sau lipsa de informație, a scos din condeiul dlui Omicron această afirmație gratuită și falsă. Ori care ar fi, însă, cauza ei, d. Omicron cade în greșala regretabilă, de a scrie lucruri contrare faptelor.

Dacă d. Omicron căuta adevărul faptic, ajungea la concluzia, că în dieceza Gherlei nu numai că „nu s'a făcut aproape nimic“, ci dimpotrivă s'a lucrat foarte mult și cu rezultate, cari au fost o serie de adevărate mângăieri pentru popor, pentru preoți și pentru arhieru.

Să vină oricine și să cerce în arhivul episcopiei de Gherla, și va vedea, că ordinul de care pomenește d. Omicron nu numai s'a dat în dieceza noastră, dar s'a și executat. Se va convinge din rapoartele șefilor celor 44 de protopopiate, că din cele 540 de parohii și vre-o 200 de filii ale diecezei nu sunt nici 15—20 de filii, unde nu s'au ținut misiunile Anului sfânt. Iar credincioșii filiiilor, în cari din cauze tehnice nu s'au putut ținea, au participat la celea din matre.

Mulțumită chiar deosebitului interes al preoților noștri — elocvent o arată aceasta rapoartele, ce ne stau la dispoziție — în toate unghiurile diecezei s'au făcut lucruri frumoase, lăsând suveniri neșterse în sufletele și inimile credincioșilor noștri pii, cari au răspuns cu un echou unanim invitării ce le-a adresat-o sfântul Părinte prin glasul arhierieilor noștri. S'au făcut pretutindeni misiuni sfinte, misiuni ce au durat în fiecare loc cel puțin 3 zile și în toate satele s'au cuminecat sute, la orașe mii. Și nu este nici un protopopiat, în care să nu fi participat delegații centrului în cel puțin 2—3 parohii, predicând, mângăiând și vindecând. Și, în sfârșit, multe sunt parohiile, unde nu numai odată, ci de două ori s'au ținut misiunile jubilar — pentru cei vii și pentru cei morți — și știu parohii, unde s'au ținut mai multe misiuni: separat pentru copii, separat

*) Strecurându-se în articolașul „O propunere“ din Nr. 5 al „Unirii“, datorit unui preot al eparhiei gherlane, o afirmație, care cu drept cuvânt a putut supăra pe ceice sunt mai în măsură de-a cunoaște adevărul, facem loc cu plăcere acestor șire de rectificări ale p. Dr. Virgil Bălibanu, secretarul episcopiei noastre din Gherla.

N. Red.

pentru tineri, separat pentru adulți și separat pentru bătrâni.

Dar la noi nu numai atât se face! La noi nu numai se dau și se execută ordinele superioare, dar se face și altceva, se face mult, se face și fără ordine. Ordinul referitor la misiunile populare pentru Anul jubilar s'a dat și la noi, dar nu s'a dat *isolat* numai pentru dieceza Gherlei, ci s'a dat colectiv de către corul episcopesc pentru întreaga noastră provincie mitropolitană. Și sunt sigur, că preoții noștri — și din dieceza Gherlei și din celelalte eparhii — ar fi răspuns glasului de invitare al sfântului Părinte și fără „ordin“. Se țin misiuni sfinte pentru popor și fără ordin. Le cere poporul, le cer preoții. Cine va citi în Nr. 1, din 1 Ianuarie a. c. al „Curierului Creștin“: „Statistica asupra activității reuniunii de misiuni în anul 1926“, poate vedea că în anul trecut, s'au ținut — abstrăgând dela misiunile jubilar — în 32 locuri misiuni populare, iar la orașe o mulțime de conferințe religioase pentru intelectuali.

Mai mult: Cu ani de zile înainte de „propunerea“, ce o face d. Omicron s'a dat ordinul circular Nr. 696/1922. (vezi „Curierul Creștin“ Nr. 5 din 1 Martie 1922), în senzul căruia, cu ocaziunea conferințelor protopopești trebuie să se țină în parohia respectivă (în fiecare an în alta parohie) și misiuni sfinte pentru popor prin preoții adunați. Acest ordin se respectă și s'a respectat și în decursul Anului sfânt, așa că anul trecut nu că „nu s'a făcut aproape nimic“, cum spune d. Omicron, dar s'a făcut mai mult decât s'a așteptat, cu efect strălucitor și rezultate excelente, cu înbelșugate roduri sufletești.

„În două parohii s'au mărturisit și cuminecat sute de oameni... în 2 zile, după trei predici, aproape nu a rămas om fără să-și caute de suflet“ — scrie d. Omicron. Or, eu sunt sigur, că acest fenomen îmbucurător și minunat s'a petrecut nu numai în acele 2 parohii, pe cari le știe dsa, dar s'a repetat în peste 700 de localități: roada harnicilor noștri misionari. Numai din rapoartele, ce au intrat până acum, reiese, că s'au mărturisit și cuminecat pentru câștigarea indulgențelor jubilar 79,873 de persoane. Aceasta nu este o cifră imaginară, ci este cifra reală rezultată din date concrete, despie cari se poate convinge oricine. Și oare reculegerea sufletească alor zeci de mii înseamnă „lipsa de interes a preoților“ sau un „egoism detestabil“?...

Cu sufletul liniștit se poate deci afirma, că preoțimea noastră este conștie de datorințele sale. Cu aceasta conștientozitate nobilă

și în cea mai strânsă legătură cu centrul, urmând totdeauna directivelor primite din partea superiorilor, ea contribuie în chipul cel mai mulțumitor la înălțarea și sfințirea sufletelor ce le sunt încredințate.

O conferență a episcopatului nostru. Joia trecută, în 10 Februarie, episcopii provinciei noastre bisericești s'au întrunit la Blaj pentru a se sfătui împreună cu I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile asupra chestiunilor cari privesc viața bisericii noastre. Episcopii sufragani au venit însoțiți de către un membru al capitulelor catedrale și anume pâr. prepozit Dr. Iacob Radu dela Oradea, pâr. prepozit Dr. Octavian Domide dela Gherla și pâr. canonic Nicolae Muntean dela Lugoj. Iar din partea Blajului au avut acces toți membrii capitlului mitropolitan.

Incepând cu marea chestiune a unui Seminar românesc în Roma și până la chestiunile mai mărunte de administrație internă, totul a fost luat în discuție în cele două ședințe ale acestei conferențe episcopice. Deosebită atenție s'a dat chestiunii ridicate prin cunoscuta deciziune a dlui Goldiș, situației edificiilor și averii școlilor noastre primare, precum și chestiunii învățământului religios, privitor la cari s'au luat hotăriri menite a apăra interesele bisericii și a-i asigura o dezvoltare liniștită spre binele neamului și a țării.

O importanță hotărâre este și aceea, că pe viitor toate conferențele episcopice ale bisericii noastre se vor ținea la Blaj.

In chestia concordatului. Dupăcum se știe, chestia aceasta privește întâiu pe cei doi contractanți: Statul român și sf. Scaun apostolic al Romei, iar în locul al doilea ne privește pe noi catolicii de ambele rituri, a căror situație viitoare este în discuție. Cu toate acestea, cel ce mai mult se interesează în această țară de chestia concordatului nu este nici statul nici catolicismul, ci — fenomen deosebit de interesant — este biserica ortodoxă și în special ramura ei din Ardeal, care a prins o adevărată groază de concordat și de tot ce este în legătură cu el.

Astfel, nu e nici o mirare, dacă — urmărind de aproape toate fazele, prin cari trec tratativele pentru încheierea acestei deosebit de importante convenții —, presa ortodoxă dela noi cunoaște, probabil dela prietini din ministerul dlui Goldiș, de unde se îndrumă chestia, permanent toate amănuntele situației. În ultimul număr al organului oficial al ortodoxiei orădane, „Legea românească“, se dă bunăoară următorul comunicat asupra concordatului:

„Se tot spune, că (concordatul) e pe cale să fie semnat, ceace nu (!) corespunde adevărului. Discuția continuă (ce informații precise!) între guvern și Vatican pe motivul (ascultați, Vă rugăm), că noi (ortodocșii!!!) pretindem pentru regele României aceleași

drepturi, pe cari le avea regele Ungariei. Vaticanul afirmă, că aceste drepturi erau personale, iar nu ale capului Statului... Ni-se mai spune apoi, că, rugat din partea guvernului, d. Dr. George Plopu, fostul președinte al Curții de Casație, ar fi scris de curând o broșură intitulată: „Patronat și inspecțiune”, în care se arată „cu probe pozitive” că „regelui României i-se cuvin toate acele drepturi, pe cari noi (!!) pretindem a i-se recunoaște în Concordat”.

Nu cunoaștem de această broșură, dar ne închipuim cât de „pozitive” pot fi argumentele, pe temeiul cărora se pretinde un „drept” de suprem patronat, care n'a fost nicicând decât un „privilegiu” acordat de biserică „usque ad beneplacitum” și care după noul Codice de drept al bisericii (can. 1450 § 1) „sub nici un titlu nu mai poate fi constituit pe viitor în mod valid”.

Poate ne vom mai ocupa de această broșură. Ca un curiosum amintim însă de pe acum, că ea se poate comanda, pentru 50 Lei, la „Tipografia dieceșană” din Oradea mare str. episcop Ciorogariu 3) și te pomenești, că este chiar o ediție a acestei tipografii, atât de interesate (?) în chestia concordatului.

O scrisoare cu tâlc.

Motivele unei reveniri dela ortodoxie la sinul bisericii catolice.

Numărul dela 2 Februarie c. al ziarului „L'Osservatore Romano” publică scrisoarea deosebit de interesantă a protopopului rus Arcadiu Nikoljskij, care trecând, după ivirea bolșevismului, în Podolia polonă, a început să lucreze acolo din greu pentru legea ortodoxă, căutând să convertească la ea populația predominant catolică, dar a sfârșit prin a reveni însuși în sinul adevăratei biserici a Domnului.

Scrisoarea adresată mitropolitului său ortodox din Varșovia datează dela 16 Decembrie 1926 și are următorul cuprins:

Rog pe Escelența Voastră, să binevoiți a mă deslega de îndatoririle avute ca preot al parohiei Koblynj, fiindcă am reintrat în bise-

rica universală, al cărei cap văzut pe pământ este supremul Pontifice al Romei.

Văzând destrămarea completă din toate bisericile ortodoxe de rit oriental, nu găsec alt mijloc pentru o luptă eficientă a bisericii lui Hristos contra ateismului, a sectarismului și a masonăriei iudaice, decât în unirea tuturor creștinilor sub conducerea Papei dela Roma și în solidaritatea cu episcopii bisericii universale. Noi singuri nu suntem în stare a ne apăra de inimizii numeroși ai bisericii lui Hristos și vom fi biruiți, dacă nu ne vom uni cât mai curând cu biserica universală a Romei și cu căpetenia acestuia. Fără îndoială, ar fi mult mai bine, dacă inițiativa unirii bisericilor ar porni nu dela noi clericii de rang mai jos, ci mai curând dela ierarhia noastră, dar deocamdată Mântuitorul preferă să dispună în alt chip. Rog și-l voi ruga pe Dumnezeu pentru Voi, Alteță, și pentru toți episcopii bisericii pravoslave, să puteți lăpăda dela Voi rușinea și teama, și să puteți contribui cât mai curând la înfăptuirea unirii bisericilor, cu scopul de-a putea combate în mod eficient pe dușmanii bisericii. Sute de biserici se vor deschide atunci pe seama credincioșilor.

Voi înșivă, Reverendisime Domnule, vedeți neputința completă și insuccesul desăvârșit al luptelor izolate, atât în Rusia, cât și în Polonia și în celelalte țări. Sub conducerea supremului Pontifice al Romei vom câștiga însă pentru biserica lui Hristos libertatea deplină.

Pontificii supremi ai Romei ne întind mâna pentru a ne ajuta; să nu o respingem! Timpul unirii a sosit și ar fi un păcat de neiertat, să nu ne folosim de el. Timpul util e scurt; lupta pe viață și moarte contra ateismului ne stă la spate.

Eu trec la legea catolică fără nici un interes material și fără a fi constrâns de cineva sau ceva.

Blagoslovește, Alteță, și nu blăstăma pe devotatul și nevrednicul tău protopop
Arcadiu Nikoljskij.

Tot chestiunea politică.

— Câteva precizări pentru ziarul „Cuvântul”. —

În „Cuvântul” din 10 Februarie, d. Nae Ionescu exprimă unele nedumeriri privitor la păreri politice, cuprinse în primul nostru din numărul trecut. Subliniind, că idealul nostru, deși pentru moment irealizabil, rămâne crearea unui partid propriu, confesional, d. Ionescu își precizează nedumeririle în două puncte: „Nu vreau să întreb dacă partidul național-tărănesc consimte a deveni organul politicii române... Dar mă gândesc, dacă crearea unui partid confesional, sau numai colorarea confesională a unui partid existent, nu va introduce în viața noastră publică elemente străine de politică, inutile și chiar deadreptul primejdioase”.

Temerile dlui Ionescu sunt fără temei. Noi nu vrem să alcătuim un partid confesional. Desigur, dacă situația țării și a noastră în țară, ar fi alta, și idealul nostru politic imediat ar fi altul. Dacă am fi mai mulți și mai tari decât suntem, dacă în țara noastră viața publică ar fi normală, civilizată, creștină etc., ne-am gândi, desigur, altfel. Deocamdată însă, durere, trebuie să luptăm, mai greu decât oricare minoritate confesională ori etnică, pentru viață, nu numai împotriva unor haiduci confesionali, dela margini de drumuri, ci adese împotriva statului însuși, care îi incurajează. Pentru apărarea existenței noastre, pe care o socotim o valoare și un interes românesc de primul rang, și în aceeași vreme pentru purificarea vieții noastre publice, avem datoria de-a căuta calea și arma cea mai bună. Nu ni-s'ar putea lua în nume de rău nici crearea unui partid confesional, care ar avea de gând să salveze valori creștine și naționale. Dar nu alegem această cale, până când găsim alta, cel puțin tot atât de ducătoare la scop.

Nu vrem nici colorarea confesională a unui partid existent. Dimpotrivă, cerem eliminarea completă a confesionalismului din politică, prin introducerea unui regim de ade-

Foia „Unirii”

Un document.

Din vorbirea dela Senat a Preasfințitului Iuliu al Gherlei, în chestia faimoasei ordonanțe a dlui Goldiș.

II.

P. Sfinția Sa EPISCOPUL GHERLEI: Or, domnilor senatori, care a fost izvorul îngrijorării noastre, care a fost izvorul temerii noastre, când am ajuns la cunoștința acestei deciziuni a dlui ministru al cultelor? Oare noi am pierdut acea clară vedere? Oare noi am pierdut acel suflet neînfricoșat în vremuri grele, când istoria rostea judecată asupra neamurilor din Europa, și păstrând-o neturburată, am îndrumat pașii credincioșilor noștri așa precum interesele superioare ale neamului nostru cereau? Am pierdut acea clară vedere în fața deciziunii dlui ministru? Iată pentru ce răspund cu acest cuvânt finului reproș pe care d. ministru al cultelor l-a făcut alăltăieri în discursul său, când a spus că n'am așteptat răspunsul care trebuia să vină dela minister, ci am alergat la alte foruri constituționale, la d. prim-ministru și chiar la treptele Tronului.

Vedeți, dlor senatori, aci, în acest simțământ al răspunderii noastre pentru orice acțiune am fost noi atinși: Intreg episcopatul. Noi am fost 3 episcopi români uniți la d. ministru al cultelor; cu noi a fost împreună, cu sufletul, mitropolitul nostru, care acum zace pe patul

durerilor sale. Am fost întregul episcopat unit și am rugat pe d. ministru să nu emită această deciziune — că nu ieșise încă dela minister —, ci să lămurim chestiunea. I-am arătat noi cu toții marea îngrijorare de care suntem cuprinși pentru interesele superioare ale neamului și ale țării, cari sunt puse în joc prin această ordinațiune, care dacă s'ar aplica, la rigoare ar fi în stare să destrame întreaga organizație bisericească, slăbind sentimentul religios în chip înspăimântător și dând pradă tuturor curentelor dizolvante și subversive sufletul poporului, oricărei religii ar aparține el.

Atunci eu am spus: „Acest lucru trebuie reglementat prin lege; este de o așa de covârșitoare importanță și cu repercusiuni atât de grave și de adânci, încât acest lucru trebuie să-l facem pe cale de legiferare”. D. ministru a răspuns: „Dar eu nu fac decât să aplic legea, statutul legii de organizare al bisericii ortodoxe române, care are putere de lege. Dacă s'a prescriș pentru înființare de noi parohii pentru biserica ortodoxă două sute de familii, adică o mie de suflete pentru sate, pentru înființarea de noi parohii în viitor, iar pentru orașe patru sute de familii, adică două mii de suflete, pentru parohii ce sunt a se înființa în viitor, este just ca pentru toate confesiunile din țară să se aplice aceeași măsură”. Noi am spus: Așa este, dle ministru, nu vrea și nu dorește nimeni o stare privilegiată sau de excepțiune. Cui i-ar trece prin gând să se ia o măsură pentru înființare de noi parohii în viitor pentru biserica ortodoxă și să ceară

o tratare excepțională, privigeliată pentru sine. Dar am spus dlui ministru că nu cunoașteam încă deciziunea: Ce se întâmplă când devine vacantă o parohie? Când a murit preotul sau s'a transferat la altă parohie ce se întâmplă atunci? D. ministru a spus: „Apoi eu cred că se consideră parohia desființată și se înființează din nou”. (Intreruperi).

Dlor senatori, am spus cu toții: Aceasta concepție nu poate sta, aceasta nu se poate să se facă, pentru că aceasta înseamnă că s'ar putea desființa mii de parohii, iar interesele de consolidare, interesele superioare ale țării, cer ca aceste parohii să rămână și mai departe. (Aplause pe băncile opoziției).

Am spus d-lui ministru: eu am o eparhie care numără 750 de sate, cu 600.000 de credincioși. Să luăm numai exemplul eparhiei mele. Dacă ar fi să se aplice deciziunea D. Voastră, 260 de sate s'ar putea desființa.

Intr'adevăr, se prevede în deciziunea d. voastră, că ministerul poate să facă excepțiune. Dar într'o deciziune sau într'o lege, când se spune că ministrul poate să facă excepțiune, este evident că numărul excepțiilor nu poate să întrecă numărul cazurilor normale. Or, ministerul pentru ca să salveze interesele superioare ale neamului, și pentru a menține în ființă aceste mii de parohii, vorbind numai de parohiile românești, ar trebui să facă mii de excepțiuni și în cazul acesta, ce rost are această deciziune, care implică în sine necesitatea imperioasă de a face mii de excepțiuni? (Strigăte de bravo, aplause pe băncile opoziției).

vărată dreptate și egalitate pentru toți cetățenii țării, de orice confesiune ar fi ei. Partidul care garantează mai deplin această cerință firească, românească, creștinească, are întregul nostru sprijin, pe care îl știm da spontan, de bună voie, fără a-i cere în schimb nici un favor, nici o căpătuială. Iar acele partide cari alimentează confesionalismul, sprijinesc pe cei cari vreau să ne distrugă și încurajează în aceeași vreme corupția în viața noastră publică, ne vor găsi dușmani implacabili, gata de luptă și de jertfe.

În consecință, nici un partid nu se poate teme că va deveni organ al politicii române în urma sprijinului nostru. Nici nu pactăm cu nimeni, ca grupare confesională. Nu punem condițiuni. Susținem și apărăm pe aceia, cari asigură biruința dreptății și a moralității în viața publică și vreau sincer să înfăptuiască gândul depus în constituție: „protecțiune deopotrivă” pentru biserici, cu eliminarea confesionalismului de stat.

De aceea idealul nostru nu e bine prins de dl N. Ionescu în lozinca: „partide confesionale”. Noi vrem simplă minte *partide constituționale*, cari să facă viața publică dela noi mai dreaptă și mai bună. Nu cred să poată găsi cineva vre-un element primejdios pentru țară în acest ideal al nostru, de dragul căruia am adus și aducem nenumărate jertfe și ne lipsim de multe favoruri, cari altfel ni-s'ar oferi.

Prof. Augustin Popa.

Știri mărunte.

Boala Suveranului. Știind, că ochii întregii țări sunt ațintiți spre patul de boală al M. Sale Regelui, ne facem datoria de-a înregistra buletinul deosebit de favorabil dat din partea medicilor curanți la 7 Februarie c. El este următorul: „În urma examenului făcut M. Sale Regelui astăzi, constatăm că starea locală este notabil ameliorată după tratamentul cu radium. Starea generală se menține bună. Analiza sân-

Or, d-lor senatori, să iau de pildă eparhia mea, eparhia Gherlei, este cea mai mare eparhie din Transilvania și cea mai compactă, care cuprinde pe cei mai numeroși credincioși constituiți în parohii puternice.

Cu toate acestea din 530 de parohii, 260 sunt sub numărul cerut de deciziunea ministerială.

D. IOSEF ȘANDOR: Da, da; așa este.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Vă rog să mă credeți, d-lor senatori, că situațiunea este aceeași, perfect aceeași, poate chiar și mai dezastruoasă pentru celelalte eparhii din Ardeal, fie ortodoxe, fie unite.

Parohiile ortodoxe de aci, ale căror referințe nu le cunosc personal, sunt în aceeași situațiune, după referințele relevate aci de d. Carada, care v'a arătat că trebuie să fie vre-o 10.000, cari ar trebui să fie desființate, ceea ce este mai mult decât cele 700 sau 800 de parohii din biserica noastră unită.

Eu nu spun, că d. ministru ar voi în realitate să desființeze aceste parohii, respectiv, de a nu aproba ajutor dela stat, pentru preotul pe care autoritatea bisericească o să-l numească la succesiunea unei parohii rămase vacantă.

Oricare ar fi situațiunea, când o sută, o mie de parohii, cu câte cinci, șase sau șapte sute de credincioși, ar putea să rămână fără preot? Sau când 100.000 de credincioși ar rămâne fără păstor?

Ce să zicem, considerând toate confesiunile din țară cu miile de parohii, când cad

gelui favorabilă. Majestatea Sa a câștigat în greutate, săptămâna trecută, 800 grame. — *Dr. Felix Sluys, dr. E. Fwvora, dr. Gerota, dr. Severeanu, dr. I. Mamulea.*

M. Sa Regina pentru mutarea capitalei. Ziarul „Universul” din București publică o serie de impresii americane ale M. Sale Regina, între cari este și aceea, că America ar fi gata să ne ajute la ridicarea unei noi capitale, pe care M. Sa Regina ar vedea-o bucuros în inima țării, la Brașov, unde ar avea și apa Oitului și aerul de munte al Carpaților. Pentru ajutorul material ce ne-ar da, Americanii n'ar cere în schimb, decât cedarea anumitor terenuri pentru timpul de lipsă, ca să-și scoată cheltuielile investite. — Ideea e veche și dacă s'a renunțat la ea din lipsă de mijloace, acum, când ele ni-se îmbie și au un protector atât de înalt, nu-i eschis ca ea să fie reluată și pusă din nou în discuție.

Noul secretar al congregației „Pro Ecclesia orientali”. „L'Osservatore Romano” dela 1 Februarie c. anunță, că, din cauză de boală, sf. Părinte al Romei a primit demisiunea Cardinalului Ioan Tacci din postul de secretar al congregației orientale, numind în locul lui pe Cardinalul *Luigi Sincero*, prosecretarul de până acum al acestei congregații.

Locale. Dumineca viitoare, a Fiului ră-tăcit, va predica în catedrală păr. *Ștefan Pop*, profesor la liceul de băieți.

— Despărțământul „Astrei” anunță o nouă serie de conferințe, pe cari le vor ține și în iarna aceasta membrii „Extensiunii universitare” din Cluj. În 13 Februarie c. va vorbi dl prof. A. Maior despre „Structura universului”; în 20 Februarie dl prof. C. Dicleacu: „Date noi cu privire la autohtonii Românilor din Dacia”; în 27 Februarie dl Al. Lapedatu: „Transilvania și Ardealul”; în 6 Martie dl prof. N. Bănescu: „Bizanțul și România”, iar în 13 Martie dl prof. V. Bărbat: „O bogăție națională”. — Experiența din anul trecut, cași numele noilor conferențieri, asigură reușită deplină pentru această serie de conferințe, care se va începe mâine, la ora 5 d. m. în sala de gimnastică a liceului de băieți.

sub prevederile acestei deciziuni lăsată în puterea discrețională a d-lui ministru, de a putea face excepție, lăsându-le în ființă! Ce s'ar alege de sutele de mii de credincioși?

Iată ce a spus d. ministru, ca concluziune a acestor debateri. Citesc din gazeta d-voastră oficioasă.

D. M. NEGRUTZI: Citiți mai bine după notele stenografice.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Nu le am...

D. M. NEGRUTZI: Dacă le-ați fi cerut, vi s'ar fi dat.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Dar iată ce spune d. ministru în esență: „Eu dau asigurări, că nu se desființează nici una din parohiile existente”.

Această enunțațiune a d lui ministru a fost primită cu aplauze.

Or, aceste aplauze au acoperit restul cuvintelor, cuvinte pe cari eu însă le-am prins și le-am notat. Nu știu dacă există și în notele stenografice. Cuvintele au fost: „care au drept de existență”.

Or, acest drept de existență trebuie fixat. D. ministru a continuat: „Sunt parohii cu câte 10—16 credincioși, și acestea nu au dreptul de existență”.

D. ION C. GRĂDIȘTEAN: Tocmai acelea au.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Există o deciziune, unde pentru parohiile existente se cere numărul minim de 300 de credincioși.

D. M. NEGRUTZI: Nu, Prea Sfinte, este

— Acelaș despărțământ al „Astrei” a ținut, Dumineca trecută, *prelegeri populare* în comuna Tiur. Poporul adunat a ascultat, ca totdeauna, cu multă luare aminte vobeles cumiști ale profesorilor noștri: Alexandru Lușeanu, Iuliu Maior și Dr. Augustin Popa și a luat spre știre cu multă bucurie gândul despărțământului, de-a începe în comună o școală de industrie casnică.

Un nou pelerinaj la Roma. „Vestitorul”, organul oficial al eparhiei noastre orădane, anunță, că în primăvara acestui an (prin lunile Maiu sau Iunie) se va aranja, din prilejul jubileului de 150 ani dela înființarea acelei eparhii, un pelerinaj la Roma. Lumea îl va primi desigur cu multă bucurie și de aceea ne grăbim să anunțăm și noi pe toți cari se gândesc să se atașeze acestui pelerinaj, că costul aproximativ va fi cel mult 15 mii lei, cuprinzându-se aici totul: tren, cvartir vîpt. Data precisă și itinera-riul amănunțit se va fixa ulterior. Și până atunci însă, doritorii de-a participa sunt rugați să se anunțe de pe acum episcopiei române unite din Oradea (Piața Unirii 3).

Un apel. Reuniunea comercianților, industriașilor și meseriașilor români din Valea Jiului (Petroșani) jud. Hunedoara ne cere publicarea următoarelor șire: „Toate reuniunile românești, de meseriași, comercianți, agricultori, de femei, de cantori, de lectură, de înmormântare și altele, precum și toate cooperativele românești, se invită prin aceasta cu toată dragostea la serbarea națională a sfîințirii steagului ei, care se va ținea în luna Maiu a acestui an. Reuniunile, cari doresc să participe și să bată cuiul tradițional, sunt rugate, să ne dea adresa și numărul participanților, spre a li-se putea trimite programul serbărilor. În caz de multe adesiuni se va putea cere o reducere pe C. F. R. — Șt. Penes, președintele reuniunii”.

† **Văd. Minadora Măcelariu n. Străjan**, mama dlui Dr. Alexandru Măcelariu din loc — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre —, s'a stins la 6 Februarie c. în anul 64 al vieții sale. — Odihnească în pace!

* **PENTRU POSTUL MARE** recomandăm meditațiile (predicile) profesorului *Dr. L. Czumbel*, cu titlul: *A KERESZT UTJÁN*, Prețul 50 Lei. — Se poate avea dela autor: Satu-mare, Seminar.

o lege care prevede aceasta și care este numai aplicată de d. ministru.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: D. senator spune, că este numai o aplicare a legii. Aceasta a afirmat-o și d. ministru. Or, eu spun tocmai că nu este o aplicare a legii nici pentru biserica ortodoxă și nu este o aplicare a legii nici pentru celelalte confesiuni din țară. Ci această deciziune cu No. 49,838 din 15 Noembrie este o extensiune a legii și pentru biserica ortodoxă și pentru celelalte biserici din țară. (Aplauze pe băncile opoziției).

Este o datorie a noastră, a reprezentanților bisericii în Senat, cari totdeauna luăm cuvântul când se cere, pentru aceste mari chestiuni naționale, cari ating interesele mari ale țării, este o datorie să ne spunem cuvântul. Și am ținut să-mi spun acest cuvânt, oricât de mare ar fi îngăduința și jertfa dvoastre de ascultare, căci sunt dator să vorbesc.

D. Carada, necunoscând situațiunea din Ardeal, nu a putut lămuri întreaga chestiune. Pentru aceasta am ținut să spun acest cuvânt, pentru ca Senatul să fie lămurit în această chestiune atât de importantă, ale cărei urmări pot fi dezastruoase.

Dlor, iată ce zice statutul. Art. 29 și 30 din statut, referitor la părțile constitutive ale bisericii și organele lor: „Parohia”. „Preface-rea unei filiale în parohie și înființarea unei parohii noi, o aproabă după cererea credincioșilor și cu avizul oficiului protopopesc, consiliul eparhial, iar când pentru susținerea parohiei și a personalului ei se cere și ajutorul

Telefonul „Unirii“.

Mai multora. Telefonul nostru administrativ, fiind, acum la început de an, deosebit de încărcat, rugăm pe toți să fie cu păciență, fiindcă vom răspunde pe rând tuturor cari ne-au pus întrebări referitoare la situația abonamentului.

„Legea Românească“. Oradea. Paralela ce o faceți între școlile Blajului unit și cele ale Aradului ortodox, este cel puțin tendențioasă. Abstracție făcând dela împrejurararea, că școlile noastre din Blaj n'au răsarit numai pela începuturile veacului XIX, ci sunt ceva mai vechi, e bine să nu se uite, că recunoștința neamului nu se leagă de ele pentru calitatea lor de-a fi fost școli unite, ci pentru că au fost școli românești, împlinind un rol mare și cu adevărat epocal în istoria neamului nostru și încă un lucru, care nu trebuie uitat: Recunoștința neamului nu a mers chiar paralel cu aceea a guvernelor țării. Așa ca dacă aveți dreptul să amintiți milioanele „Vaticanului“, nu aveți nici un temei pentru a vă „ciuduli“ prea tare pentru „milioanele“ guvernului român, fiindcă sub acest raport Blajul n'a fost cu nimic mai fericit decât Aradul DVoastră. — Nu era deci nici o nevoie să scrieți o pagină atât de „tristă“ și mai ales atât de răutăcioasă apropos de școlile noastre din Blaj. Cu toate părerile contrare ale dlui ministru Goldiș și a tovarășilor săi în ortodoxie, biserica noastră n'are chiar de loc privilegiul de-a fi avantajată materialmente față de biserica „dominantă“ a țării.

„Biruința“. Cluj. Recomandăm și vajnicului dvoastre T. (oader) L. (azar) primul nostru din numărul trecut. Se va convinge în sfârșit, sperăm, că orice încercare de a-și liniști conștiința cu ținuta politică a Domnului Hristos, a Papei și a păr. Brinzeu, e tot atât de zadarnică pe cât de fără rezultat e strigătul lui de ajutor împotriva presei neoficiale bisericii — despre mai marii ei și presa ei oficială recunoaște însuși că nu fac politică —, care tulbură conștiințele celorlalte, nu vrem să știm din ce motive, și-au părăsit tabăra. În loc să interpreteze fals libertatea preconizată de Papa, mai bine s'ar gândi la datoria de-a apăra biserica pe calea cea mai eficace și să nu uite, că partidele cari încurajează lupta de distrugere împotriva bisericii noastre, se împotrivesc, direct ori indirect, legilor dumnezeiești. Iar asta desigur nu mai este după gândul sf. Părinte al Romei.

P. Dej. Meditațiile de cari întrebați se pot prenota la „Reuniunea de misiuni“ din Lugoj, care le editează. — Revista dela noi mai apare, dar are, se vede, din nou o mică întârziere. — Telefonul administrativ nu se referă la DVoastră.

Parohia unită. Vașad. Am primit 180 Lei. De aici am trimis regulat toți numerii. Vă rugăm avizați-ne cari numeri din ziar Vă lipsesc, să vi-i trimitem.

Statului, înființarea trebuie admisă și de ministerul cultelor“.

Așa dar, aici se recere aprobarea ministerului la refacerea filialei în parohie, în caz dacă se necesitează ajutor de Stat. Nici un cuvânt despre parohiile existente.

Iar art. 30 din statute spune: „Pentru înființarea unei noi parohii se cere, la orașe, un număr de cel puțin 400 familii, iar la sate de cel puțin 200 familii.

În cazuri bine motivate se pot înființa, în mod excepțional, parohii și sub acest număr de familii“.

Vedeți, Vă rog a lua minte la cele cuprinse în art. 30: Pentru înființarea unei parohii noi se cere la oraș un număr de cel puțin 400 de familii, iar la sate 200 de familii. În cazuri bine întemeiate, se pot înființa și parohii sub acest număr.

D. POP IUSTIN: Aci este excesul de putere.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Or, dl. senatori, legea grăiește limpede de înființarea parohiilor noi pentru viitor, de prefacerea filialelor în parohii. În art. 30 nici, cu o interpretare cât de largă, nu se ating întru nimic parohiile existente.

VOCI: Așa este. Aceasta este chestiunea.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: Or, dacă nu se atinge ființa parohiilor existente, dacă nici nu se pomenesc parohiile existente, atunci deciziunea, care spune în art. 2: „Se vor revizui toate parohiile existente spre a li se aplica dispozițiunile art. 29 și 30“, n'are nici un rost legal, n'are nici un temei legal.

D. MIHAIL GROPSIANU: Parohiile pot exista atunci chiar când n'ar fi decât un singur credincios? Or, ministrul nu poate tolera anomalia aceasta. (Sgomot, întreruperi).

F. Giuș. Am primit 180 Lei. Pentru completarea abonamentului pe anul curent, Vă rugăm mai trimiteți 20 Lei.

Oficiul parohial. Lechința de Mureș. Am primit 200 Lei, abonamentul pe anul curent

Gh. Șiria. Cu suma trimisă, abonamentul s'a aranjat până la 30. VI 1927.

Dr. V. Tg-Mureș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Biserica gr. cat. Giulești. Vă avizăm, că am primit suma de Lei 180.

P. Rodna. Chităm primirea sumei de Lei 490. Plătit până la 30. VI 1927.

B. Sibiu. Am primit și suma de 180 Lei și completarea de 20 Lei.

Oficiul parohial. Galoș-Petreu. Confirmăm primirea sumei trimise.

Gh. Rechitova. Am primit 450 Lei. Achitat până la 31. XII 1926.

Dr. B. Gherla. Conspectul cerut am dispus să vi-se trimită.

Oficiul parohial. Seini. Confirmăm primirea sumei de Lei 180.

B. Basna. Vă avizăm, că am primit suma de Lei 200.

Dr. Ș. Arad. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Pintic. Am primit abonamentul pe anul 1926.

P. Gherla. Abonamentul pe anul curent e aranjat.

B. Santău. Chităm primirea sumei de Lei 200.

O nouă viață pentru comunele noastre...

Cea mai mare binefacere pentru un sat este aceea, când poate ieși din izolarea sa, din singurătatea sa, cu alte cuvinte locuitorii satelor să nu mai simtă depărtarea de oraș sau de restul lumii, ci să simtă o nouă apropiere, legături cu lumea mare. Și această binefacere o dă satelor marea descoperire a RADIOFONIEI.

E destul ca 2-3 oameni mai cu stare, cu avere, să cumpere câte așa un aparat radiofonic, ca întreg satul să aștepte și să noutăți din toate părțile lumii, apoi se aud concerte mari, conferințe, opere din orașele cele mai mari ale Europei. E cea mai frumoasă petrecere la sate, să ai așa un aparat radiofonic, care te leagă de restul lumii.

Cereți lămuriri cum se comandă un aparat radiofonic la Societatea an. TUNGSRAM de Electricitate, Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 127 (Telefon 301).

66-2-2

Preoții Invățătorii

Comandați
LA LIBRARIA ANCA

CLUJ

„Cărarea Fericirii“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl. episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.
> > până la cruce aurită 140 >
> > piele lux, pe hârtie velină 280 >
> > scl. pentru dame 350 >

Nou! Nou!

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Predici la morți 60 Lei

Predici p. postul mare

50.— Lei

Teatre populare 15-30 Lei.
școlare 15-30 Lei.

Monoloage și dialoge

10-15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei.

Porto recomandat costă 15-30 Lei.

Mare depozit de clopote

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(202) 1-20

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte, piese de moșoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, electuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 24-52

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 2-52

